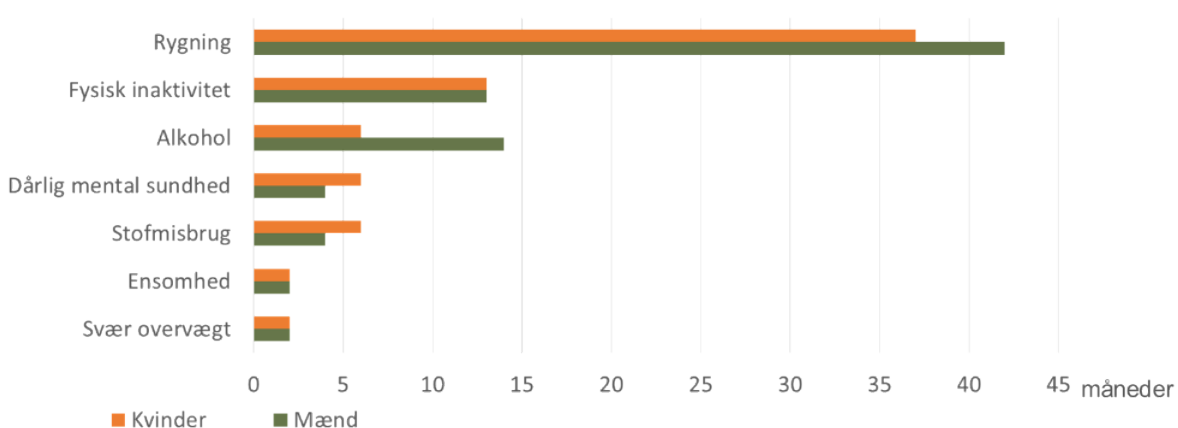

Skal vi gøre Ishøj røgfri?

- Forslag til kommunal rygestopindsats

Med en røgfri fremtid er der et stort potentiale for, at kommunens borgere får et bedre og længere liv. Intet andet truer vores sundhed så meget som rygning. Tobaksrygning er den enkelfaktor, som har den største negative indflydelse på vores helbred, og nye nationale tal viser, at hver anden ryger vil dø af det. Rygning slår årligt 13.600 mennesker ihjel i Danmark, det er mere end hvad alkohol, fysisk inaktivitet, usund kost, fedme og dårlig mental sundhed forårsager tilsammen. Udover risiko for tidlig død, så er rygning medvirkende årsag til langvarig belastende sygdom. Udover disse menneskelige omkostninger ved rygning, så koster rygning også kommunen mange penge. Det anslås, at de samlede kommunale meromkostninger til dagligrygere koster en kommune på størrelse med Ishøj 25.5 mio. kr. årligt¹.

Betydningen af forskellige risikofaktorer for tab af middellevetid blandt kvinder og mænd (måneder). Justeret for rygning, alkohol, fysisk inaktivitet og BMI.

Kilde : Sygdomsbyrden i Danmark - risikofaktorer. Statens Institut for Folkesundhed, SDU og Sundhedsstyrelsen, 2016.

7

Ifølge den nye sundhedsprofil² ryger 24 %, svarende til 4.200 borgere, i Ishøj Kommune. Særlig foruroligende er det, at andelen af storryger er steget, og at der er væsentligt flere storrygere blandt unge mellem 16 – 34 år end den øvrige befolkning i kommunen.

Rygning grundlægges i barndommen og de tidlige ungdomsår

De fleste der ryger, begyndte som unge, en stor andel begyndte før de fyldte 18 år. Det til trods for, at det i Danmark er ulovligt at sælge tobak til børn og unge under 18 år. Jo tidligere man begynder at ryge, jo større er risikoen for, at man bliver afhængig og får svært ved at stoppe igen. I Region Hovedstaden er andelen af rygere størst i aldersgruppen 16-24 år, på hele 31 %.

¹ KORA 2016

² Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2017 – Sundhedsadfærd og risikofaktorer 2017

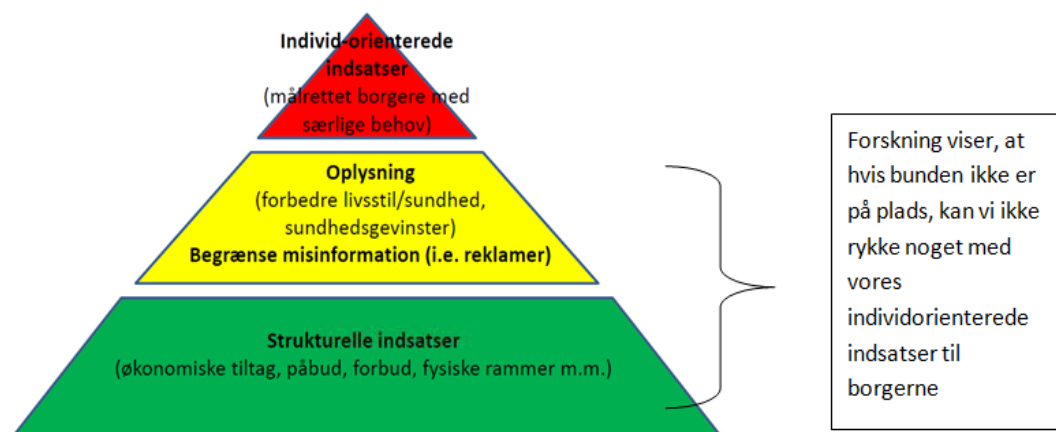

Ifølge seneste ungeprofilundersøgelse³ ryger 3, 4 % af 9. klasses eleverne i Ishøj Kommune. Generelt ses der efter grundskolen en stigning i andelen af unge ryger, også i Ishøj Kommune.

Børn og unge spejler sig i deres omgivelser

Når man er ung, spejler man sig i forældre, søskende, venner, fodboldtræneren, skolelærerne, lokalpolitikere m.m. Hvis dem, som man spejler sig i ryger, er der langt større risiko for, at man også selv begynder at ryge. Som ung spejler man sig også i de normer og den kultur, man møder i hverdagen. Hvis man hver dag ser rygning ved indgangen til skolen, i fjernsynet, på de sociale medier og generelt i det offentlige rum, og man ser, at tobak kan købes overalt, så bliver rygning en helt normal ting. Ungdomslivet er præget af eksperimenterende adfærd. Som led i at skabe sig en identitet afprøver de unge sig selv - eksempelvis med markant tøjstil, farvet hår og rygning. Men hvor hårfarven vaskes eller vokser ud, er der stor risiko for, at afhængigheden af tobak følger med ind i voksenlivet. Mange unge, der begynder at ryge, bliver afhængige og får svært ved at stoppe igen.

Den gode nyhed er, at der faktisk er stor viden om, hvad der virker, for at mindske rygning. WHO har samlet omfattende viden om tobaksforebyggelse, og det der altovervejende virker bedst er strukturelle indsatser. Både nationale og internationale erfaringer og forskning viser, at det har stor virkning at arbejde med de strukturelle rammer for at forberede borgernes sundhed. I Norge har indføringen af rygeforbud på arbejdspladser, skoler mv. samt andre stramninger, som øget afgifter (dvs. øget pris på tobaksvarer) og lign. betydet et drastisk fald i andelen af borgere der ryger.

Kilde: Torben Jørgensen, professor, dr. med.

Forskning viser, at rygeforbud i det offentlige rum, har signifikant effekt på rygerelaterede sygdomme og dermed også i forhold til at ændre sociale normer for rygning⁴.

³ For skoleåret 2017/2018

⁴ Charlotte Pisinger, professor i tobaksforebyggelse, Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse, 2018

Regeringen har opsat et mål om en Røgfri Generation 2030, og Ishøj Kommune er sammen med 8 andre vestegnskommuner og Sydamager indgået i projektet 'Bliv en vinder uden tobak', som har følgende delindsatser: tobaksfri folkeskole, tobaksfri ungdomsuddannelser og tobaksfri fritid.

Forskning og erfaring både nationalt og internationalt viser således, at det virker at laver strukturelle indsatser for at nedbringe antallet af borgere der ryger. Og at nedbringe antallet af borgere der ryger, har stor sundhedsmæssig – og økonomisk gevinst.

Desuden har det at arbejde med strukturelle sundhedsfremmende og forebyggende indsatser, positiv indvirkning på social ulighed.

"Det er især den strukturelle forebyggelse, der kan nedbringe den sociale ulighed, mens de individuelle indsatser som informationsmateriale og kampagner primært rammer de mest ressourcestærke" Morten Grønbæk Læge, ph.d., dr.med., Vidensråd for Forebyggelse.

Forslag til strukturel rygestopindsats for Ishøj Kommune

Ishøj Byråd er optaget af sundhedsfremmende indsatser og strukturer, der kan bidrage til at løse samfundsproblemer og understøtte et sundere liv. Da vi ikke kan løse et samfundsproblem med individuelle løsninger, ønsker Ishøj Kommune en strukturel indsats, som betyder indførelse af:

- a) Røgfri arbejdstid for ansatte i Ishøj Kommune
- b) Røgfrie matrikler på Ishøj Kommunes matrikler
- c) Røgfri skoletid for skoleelever i Ishøj Kommune

Det gør vi, fordi der er brug for ambitiøse beslutninger, for at nå ambitiøse mål om, at forbedre borgernes sundhed. Vi ønsker, at ansatte i Ishøj Kommune skal fremstå som rollemodeller og understøtte målsætningen om en røgfri generation i 2030. Andre kommuner i det tværgående samarbejde omkring rygestopindsatsen, lader det være op til den enkelte skole at beslutte, om de vil være røgfri. Vi ønsker at være mere ambitiøse, først og fremmest for borgernes skyld. Fordi det er vores ansvar ikke kun, at tænke på hvor store menneskelige og økonomiske omkostninger, der er forbundet med rygning, men også at handle. Retten til at ryge bør ikke veje tungere end retten til leve så længe som mulig – med mindst mulig sygdom.

Røgfri arbejdstid

Røgfri arbejdstid vil betyde, at det ikke længere vil være muligt for medarbejdere at ryge i arbejdstiden, heller ikke uden for kommunens matrikler, mellem møder eller på vej fra et sted til et andet. I processen vil MED-systemet blive involveret, i forhold til hvad der er behov for, at vi stiller til rådighed af hjælpeforanstaltninger/rygestoptilbud, for at støtte medarbejdere, der ønsker at stoppe med at ryge.

Røgfri matrikler

Udgangspunktet er, at der indføres rygeforbud på alle kommunens matrikler. Vi er opmærksomme på, at der kan være behov for særlige hensyn på kommunale matrikler, hvor der bor borgere. Her vil vi

gerne indlede en dialog med beboer, ledere og medarbejdere, i forhold til hvordan arbejdet med røgfri matrikel, skal udrulles og skrues sammen på deres område.

Røgfri skoletid

Røgfri skoletid betyder, at det ikke alene bliver forbudt at ryge på skolens område, men at eleverne heller ikke må ryge, når de f.eks. forlader skolens område i skoletiden. Hermed vil Ishøj Kommune følge KL's anbefalinger om, at indføre røgfri skoletid for elever på alle kommunes grundskoler⁵.

Videre proces

Der vil være en høringsproces for borgere og medarbejdere og forslaget vil blive sendt i MED-systemet til information og drøftelse, ligesom der vil blive udarbejdet nærmere beskrivelse af processen.

Overordnet tidsplan					
August 2018	September	Oktober	November	December	Januar 2019
KCL (Orientering og drøftelse)	HovedMED + LokalMED (Information og drøftelse)	Behandling i MED	Behandling i MED	Behandling af høringssvar	Byråd (politisk vedtagelse)
Alle stående udvalg (Forelægges og behandles i alle stående udvalg som en principbeslutning)	Høringsperiode start (sendes til høring i bestyrelser, råd og kommunalt nedsatte fora)	Høringsperiode	Høringsperiode slut		

⁵ KL's Forebyggelses-udspil 'Forebyggelse for fremtiden', januar 2018